

MESTNI VOJNI MUZEJ ZA MIR DIEGO DE HENRIQUEZ TRST

Mestni vojni muzej za mir "Diego de Henriquez"

Civico Museo di guerra per la pace "Diego de Henriquez"

Via Cumano 22
34139 Trieste
Tel. +39 040 675 4699

museodehenriquez@comune.trieste.it
www.museodiegoehenriquez.it

S slovesno otvoritvijo 28. julija 2014 v poslopih št. 3 in 4 bivše vojašnice »Duca delle Puglie« v ulici C. Cumano 22-24 je ugledal luč prvi del Mestnega vojnega muzeja za mir Diego de Henriquez (Civico Museo della Guerra per la Pace Diego de Henriquez) v istem kompleksu, ki gosti tudi Mestni naravoslovni muzej. Z njim se uresničuje Henriquezova vizija, da bi odločno pokazal pot do globalne obravnave »vojne«, katere cilj je premagati sam koncept konfliktov z zavestno humanitarno željo po miru.

Ne gre torej za »vojni« muzej v splošnem pomenu besede, pač za muzej družbe dvajsetega stoletja, ki se bojuje z lastnimi demoni in grozotami na naporni in dolgi poti do težko pričakovanega trajnega miru.

OBISK MUZEJA

Postavitev razstave je navdihnila stota obletnica izbruha prve svetovne vojne, imenovane tudi Velika vojna, ki smo jo obeležili leta 2014. Ogled vodi obiskovalce mimo dveh oklepnih plošč s konca devetnajstega stoletja, ki predstavljata nekakšen uvod v tematiko grozodejstev vojne in tehnoloških vlaganj v oborožitev, v pritličje velikega hangarja št. 3 s stalno razstavo, imenovano **1914-1918 Pogreb miru**, posvečeno zgodovini prve svetovne vojne. Precejšen del prostora zavzemajo večji topovi in premična vozila iz tega obdobja, opremljeni s pojasnjevalnimi besedili. Eksponati so razdeljeni na več zaporedno oštevilčenih odsekov, v katerih se lahko obiskovalci seznanijo z najpomembnejšimi vidiki vojnega spopada tudi s pomočjo grafičnih predstavitev.

Prvi oddelek je dobil ime po celotni razstavi. Posvečen je sarajevskemu atentatu in žalni povorki avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in žene Sofije Chotek po tržaških ulicah od Velikega trga do južnega kolodvora. Nato zavijemo levo, od koder se po poglobljenem vpogledu v »**Svet v vojni**« v drugem oddelku vrnemo nazaj in si desno od vhoda v hangar ogledamo zanimiv **tretji oddelek**, posvečen **propagandi**, v katerem pozornost pritegnejo zanimivi barviti plakati in suknjič, ki je pripadal cesarju Francu Jožefu.

Obsežen **četrti oddelek** prikazuje **bojni jarek**. Prva svetovna vojna je bila namreč izrazito pozicijska vojna, zato so tu prikazani oprema, orožje in pripomočki, ki so jih vojaki uporabljali pri tej vrsti bojevanja. Kot velja za celotno razstavo, so tudi tu številne obravnavane teme dopolnjene in obogatene s fotografskim gradivom velikih dimenzij z izjemnim čustvenim nabojem (**Napad, Plin, Življenje v jarkih, Pisma s fronte, Vojne rane, Vojaki**), prikazanim na panojih, razporejenih ob celotnem poteku ogleda. Po prečkanju hangarja v smeri steklene stene vstopimo v **peti oddelek**, v katerem nas pričaka italijansko oklepno vozilo Ansaldo-Fiat IZM s kupolo, okrašeno z italijansko trobojnico, ki vabi k razmisleku o **industrijski vojni**, zlasti o dobičkih in krepitvi vojne industrije, ki jih neizogibno prinaša za seboj vsak vojaški spopad.

Šesti oddelek je posvečen enemu najbolj tragičnih poglavij italijanske zgodovine, porazu v **Kobaridu** 24. oktobra 1917 in njegovim posledicam. Tu stoji tudi eden od štirih portalov z videoposnetki, razporejenih ob poteku razstave. Na njem lahko obiskovalci s pomočjo posnetkov iz tistega časa podoživijo vso tragičnost te bitke, obup in izgubljenost italijanskih vojakov.

Ogled v pritličju se zaključuje s sedmim oddelkom z naslovom **Zadnja fronta**, v katerem so prikazani zadnji dnevi vojaškega spopada od bitke pri Vittoriju Venetu do zmagoslavja italijanske vojske v Trentu in Trstu ter podpisa premirja v vili Giusti.

Skozi vrata v steni, pobarvani v živahnih barvah, ki

simbolizirajo harmonijo in mir med narodi, vstopimo v zgornje nadstropje, kjer nadaljujemo z ogledom zaporedno oštevilčenih oddelkov. **Osmi oddelek** nudi zanimiv vpogled v obdobje **1914-1918: Trst v vojni**. Razdeljen je na štiri dele, ki opisujejo zgodovino in usodo mesta v času tik pred izbruhom vojne pa vse do njenega konca: **1913 - zadnje leto miru; 1914 - 26. julij; 1915 - 23. maj, Življenje v vojni; 1918 - 3. november.**

Deveti, deseti, enajsti in dvajseti oddelek obravnavajo aktualna vprašanja in predstavljajo uvod v obdobja, ki bodo (skupaj s številnimi drugimi temami) bolj izčrpno in tudi razširjeno preko lokalnih meja prikazana v novih razstavnih prostorih dveh hangarjev, v katerih potekajo ureditvena dela. Imenujejo se:

Trst v črni srjaci; 1939-1945, Trst v vojni, Od vojaške zavezniške uprave do Italije, De Henriquez in njegov muzej. Ta zadnji del je posvečen trem pomembnim življenjskim obdobjem Diega de Henriqueza, ki so neločljivo povezana z njegovo zbirateljsko dejavnostjo: mladostno obdobje, od rojstva (Trst, 20. februar 1909) do zaposlitve v pomorski družbi Società Adriatica di Navigazione, obdobje po vojaškem vpoklicu leta 1941 v XXV. sektor »Timavo« v Pivki do nastopa vojaške zavezniške uprave za Trst 8. septembra 1943 in pogajanj o predaji nemške vojske v začetku maja 1945, ter tretje obdobje, **Od konca vojne do danes**, ki se zaključuje s tragično smrtjo de Henriqueza (Trst, 2. maj 1974) in s posledično usodo njegovih zbirk do današnjega dne.

Dva panoja s kratko predstavitevijo **Stoletja vojn** in najpomembnejših vojaških spopadov v času med letoma 1894 in 2016 pripeljeta obiskovalce do zadnjega prostora, namenjenega začasnim razstavam, od koder bo po hodniku in mostu dostop do novih razstavnih prostorov.

